

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
25 päivänä maaliskuuta 2004 *

Yhdistetyissä asioissa C-480/00–C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00,

jotka Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Italia) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Azienda Agricola Ettore Ribaldi

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica,

Caseificio Nazionale Novarese Soc. coop. arl:n (C-480/00) osallistuessa asian käsittelyyn,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

Domenico Buttiglione ym.

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (C-481/00),

Azienda Agricola Ettore Raffa ym.

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-482/00),

Carlo Balestreri

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica,

Parmalat SpA:n (C-484/00) osallistuessa asian käsittelyyn,

Azienda Agricola "Corte delle Piacentine" ym.

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) (C-489/00),

Cesare e Michele Filippi ss

vastaan

AZIENDA AGRICOLA ETTORE RIBALDI YM.

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-490/00),

Cooperativa Produttori Latte Associati della Lessinia arl

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-491/00),

Azienda Agricola Simone e Stefano Gonal di Gonzato

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-497/00),**

Azienda Agricola Gianluigi Cerati e Maria Ceriali ss

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-498/00),**

sekä

Nicolò Musini, l'Azienda Agricola Tenuta di Fassian puolesta,

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) ja

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica,

Cooperativa Produttori Latte Soc. coop. arl:n (C-499/00) osallistuessa asian käsittelyyn,

ennakkoratkaisun maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1) 1, 2 ja 4 artiklan ja maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 (EYVL L 57, s. 12) 3 ja 4 artiklan tulkinnasta ja pätevydestä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: V. Skouris (esittelevä tuomari), joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. Gulmann, J.-P. Puissochet, F. Macken ja N. Colneric,

julkisasiamies: P. Léger,

kirjaajat: johtavat hallintovirkamiehet L. Hewlett ja H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Azienda Agricola Ettore Ribaldi, edustajanaan avvocatessa E. Ermondi,

- Buttiglione ym., edustajinaan avvocato G. R. Notarnicola ja avvocato M. de Stasio,

- Azienda Agricola Ettore Raffa ym., edustajinaan avvocato C. Verticale, avvocato M. Condinanzi ja avvocato B. Nascimbene,

- Balestreri, edustajinaan avvocato C. Verticale, avvocato M. Condinanzi ja avvocato B. Nascimbene,

- Azienda Agricola ”Corte delle Piacentine” ym., edustajanaan avvocato R. Corradi,

- Cesare e Michele Filippi ss, edustajaan avvocatessa M. Aldegheri,

- Cooperativa Produttori Latte della Lessinia arl, edustajanaan avvocatessa M. Aldegheri,

- Azienda Agricola Simone e Stefano Gonal di Gonzato, edustajinaan avvocato F. Gabrieli ja avvocato F. Volpe,

- Azienda Agricola Gianluigi Cerati e Maria Ceriali ss, edustajinaan avvocato G. Pizzoccaro ja avvocato S. Bernocchi,

- Musini, joka toimii Azienda Agricola Tenuta di Fassian puolesta, edustajinaan avvocato M. Nicolini, avvocato B. Nascimbene ja avvocato M. Condinanzi,

- Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajinaan avvocato dello Stato O. Fiumara ja avvocato dello Stato G. Aiello,

- Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään J. Carbery ja F. P. Ruggeri Laderchi,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Niejahr ja L. Visaggio,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Azienda Agricola Ettore Ribaldin, edustajanaan E. Ermondi, Buttiglione ym:iden, edustajinaan G. R. Notarnicola ja M. de Stasio, Azienda Agricola Ettore Raffa ym:n, Balestrerin ja Musinin, joka toimii Azienda Agricola Tenuta di Fassian puolesta, edustajinaan M. Condinanzi ja B. Nascimbene, Azienda Agricola "Corte delle Piacentine" ym:iden, edustajinaan R. Corradi ja avvocato M. Tomaselli, Cesare e Michele Filippi ss:n ja Cooperativa Produttori Latte della Lessinia arl:n, edustajanaan M. Aldegheri, Azienda Agricola Simone e Stefano Gonal di Gonzaton, edustajinaan F. Volpe, F. Gabrieli ja avvocato F. Piazza, Azienda Agricola Gianluigi Cerati e Maria Ceriali ss:n, edustajanaan S. Bernocchi, Italian hallituksen, asiamiehenään O. Fiumara, Kreikan hallituksen, asiamiehenään G. Kanellopoulos, neuvoston, asiamiehenään F. P. Ruggeri Laderchi, ja komission, asiamiehenään C. Cattabriga, 12.12.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.5.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Tribunale amministrativo regionale del Lazio on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 6.7.2000 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 29.12.2000, EY 234 artiklan nojalla seitsemän ennakkoratkaisukysymystä maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1) 1, 2 ja 4 artiklan ja maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 (EYVL L 57, s. 12) 3 ja 4 artiklan tulkinnasta ja pätevydestä.
- 2 Nämä kysymykset on esitetty asioissa, joissa vastakkain ovat useat italialaiset maidontuottajat ja toisaalta Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (maatalousmarkkinoiden interventioita hoitava valtion virasto; jäljempänä AIMA) ja eräissä asioissa myös Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica (rahavarain-, budjetti- ja taloussuunnitteluministeriö) tai Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (maa- ja metsätalousministeriö) ja jotka koskevat niiden AIMA:n vuonna 1999 tekemien päätösten laillisuutta, joilla korjattiin maidon markkinointivuosiksi 1995/1996 ja 1996/1997 myönnettyjä viitemääriä ja jaettiin uudelleen mainituilta markkinointivuosilta käyttämättä jääneet viitemäärät sekä näin ollen laskettiin uudelleen ne maksut, jotka tuottajien oli maksettava kyseisiltä markkinointivuosilta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

- 3 Maitoalalla jatkuneen tarjonnan ja kysynnän epätasapainon vuoksi otettiin vuonna 1984 käyttöön maidon lisämaksujärjestelmä maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 27 päivänä kesäkuuta 1968 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 804/68 (EYVL L 148, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 31.3.1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10; jäljempänä asetus N:o 804/68), ja asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13). Mainitun 5 c artiklan mukaan lisämaksu peritään määritettävän viitemäärän ylittävistä maitomäärästä.
- 4 Lisämaksujärjestelmän, joka alun perin oli tarkoitettu sovellettavaksi 1.4.1993 saakka, voimassaoloa jatkettiin 1.4.2000 saakka asetuksella N:o 3950/92.
- 5 Edellä mainitun asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Seitsemän uuden peräkkäisen 1 päivänä huhtikuuta 1993 alkavan 12 kuukauden pituisen jakson ajaksi otetaan käyttöön lisämaksu, jonka lehmänmaidon tuottajat maksavat maidosta tai maitomäärää vastaavasta tuotteesta, jotka on toimitettu ostajalle tai myyty suoraan kulutukseen kyseisen 12 kuukauden pituisen jakson aikana, ja jonka määrät ylittävät määritettävän viitemäärän.

Lisämaksu on vahvistettu 115 prosentiksi maidon tavoitehinnasta.”

6 Saman asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Lisämaksu peritään kaikesta kyseisen 12 kuukauden pituisen jakson aikana myydystä maidosta tai maitomäärää vastaavasta tuotteesta, jonka tuotanto ylittää jommankumman 3 artiklassa tarkoitetuista määristä. Lisämaksu jaetaan niiden tuottajien kesken, jotka ovat vaikuttaneet ylitykseen.

Jäsenvaltion päätöksen mukaisesti tuottajien osuus perittävästä lisämaksusta vahvistetaan, riippumatta siitä onko käyttämättömät viitemäärät jaettu uudelleen vaiko ei, joko ostajan tasolla sen suuruisen viitemäärän ylityksen perusteella, joka jää jäljelle, kun käyttämättömät viitemäärät on jaettu suhteessa tuottajakohtaisiin viitemääriin tai kansallisella tasolla tuottajakohtaisten viitemäärien ylityksen perusteella.

— —

4. Jos lisämaksu on maksettava ja peritty summa on liian korkea, jäsenvaltio voi käyttää liikaa perityn osan 8 artiklan ensimmäisessä luetelmakohtadassa tarkoitettujen toimenpiteiden rahoittamiseen ja/tai korvata sen tuottajille, jotka kuuluvat sellaisiin etuoikeutettuihin luokkiin, jotka jäsenvaltio on ottanut käyttöön määritettävien asiallisten perusteiden mukaisesti tai sellaisille tuottajille, jotka ovat joutuneet poikkeukselliseen tilanteeseen tähän järjestelmään kuulumattoman kansallisen säännöksen vuoksi.”

- 7 Asetuksen N:o 3950/92 4 artiklassa, jossa määritetään kullekin tuottajalle vahvistettavan tilakohtaisen kiintiön laskemisessa käytettävät perusteet, säädetään seuraavaa:

”1. Tilalla käytettävissä oleva tilakohtainen viitemäärä on yhtä suuri kuin 31 päivänä maaliskuuta 1993 käytettävissä oleva viitemäärä ja tarvittaessa se mukautetaan kaikkiin kyseisiin jaksoihin, jotta samankaltaisten tilakohtaisten viitemäärien yhteismäärä ei ylittäisi 3 artiklassa tarkoitettua kokonaismäärää ottaen huomioon mahdolliset vähennykset 5 artiklassa tarkoitetun valtakunnallisen varaston kasvattamiseksi.

2. Tilakohtaista viitemäärää nostetaan tai se vahvistetaan asianmukaisesti perustellusta tuottajan pyynnöstä, jotta voitaisiin ottaa huomioon tuottajan toimituksiin ja/tai suoramyynntiin vaikuttavat muutokset. Viitemäärän nostaminen tai sen vahvistaminen riippuu muusta tuottajalla olevan viitemäärän vastaavasta laskusta tai tällaisen viitemäärän lakkauttamisesta. Nämä mukautukset eivät voi lisätä kyseiselle jäsenvaltiolle 3 artiklassa tarkoitettujen toimitusten tai suoramyyntiin viitemääriä.

Kun tilakohtaisiin viitemääriin tehdään lopullisia muutoksia, 3 artiklassa tarkoitetut määrät mukautetaan tästä syystä 11 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

— — ”

8 Mainitun asetuksen 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Lisämaksun katsotaan kuuluvan maatalousmarkkinoiden tasapainottamiseen tarkoitettuihin interventioihin ja se käytetään maitoalan kulujen rahoittamiseen.”

9 Asetuksen N:o 536/93 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan, että ”saatu kokemus on osoittanut, että huomattavat viiveet sekä kerättyjen määrien ja suoramyynnin määrien välittämisessä että lisämaksun maksamisessa estävät järjestelmän tehokkaan toiminnan” ja ”että tästä syystä olisi aikaisempien kokemusten perusteella vedettävä tarpeelliset johtopäätökset ja asetettava ankarat vaatimukset tiedon välittämisessä ja maksamisessa esiintyvillä viiveillä, joiden on oltava rangaistavia”.

10 Edellä mainitun asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Asetuksen — — N:o 3950/92 1 artiklassa tarkoitetun kunkin ajanjakson lopussa ostaja antaa jokaiselle tuottajalle tilityksen, jossa on, ottaen huomioon viitemäärän ja tuottajalla olevan edustavan rasvapitoisuuden, tuottajan vertailuajanjakson aikana toimittaman maidon ja maitomäärää vastaavan tuotteen määrä ja rasvapitoisuus.

— —

2. Ennen kunkin vuoden 15 päivää toukokuuta ostaja antaa jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi jokaiselle tuottajalle laaditun tiliselvityksen tai tarvittaessa jäsenvaltion päätöksen mukaisesti kokonaismäärän, 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarkistetun määrän ja sellaisen maidon tai maitomäärää vastaavan tuotteen keskimääräisen rasvapitoisuuden, jonka tuottajat ovat hänelle toimittaneet sekä tilakohtaisten viitemäärien summan ja sen edustavan keskimääräisen rasvapitoisuuden, joka näillä tuottajilla on käytettävissä.

Jos määräaika ei noudateta, ostajan on maksettava sakkoa, jonka suuruus on sama kuin se lisämaksu, joka peritään tuottajan hänelle toimittaman maidon tai maitomäärää vastaavan tuotteen määrien 0,1 prosentin ylityksestä. Tämä sakko voi olla enintään 20 000 ecua.

3. Jäsenvaltio voi säätää, että toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava ostajalle sen lisämaksun suuruus, jonka hän on velvollinen maksamaan sen jälkeen kun hän on jäsenvaltion päätöksen mukaisesti joko jakanut tai jättänyt jakamatta kaikki käyttämättömät viitemäärät tai osan niistä joko suoraan asianomaisille tuottajille tai ostajille, jotka puolestaan jakavat ne asianomaisten tuottajien kesken.

4. Ennen kunkin vuoden 1 päivää syyskuuta lisämaksun velkaa oleva ostaja maksaa toimivaltaiselle toimielimelle maksettavan summan jäsenvaltion määrittämiä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.

Jos maksun määräpäivää ei noudateta, velkasumma kasvaa vuosittain korkoa jäsenvaltion vahvistaman korkokannan mukaisesti, joka ei saa olla pienempi kuin jäsenvaltion soveltama korkokanta, kun vaaditaan takaisin aiheetta maksettuja summia.”

11 Saman asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Suoramyyntin osalta kunkin asetuksen N:o 3950/92 1 artiklassa tarkoitettujen ajanjakson lopussa tuottajan on tehtävä ilmoituksessa yhteenveto tuotteittain maidon ja/tai maitotuotteiden määristä, jotka on myyty suoraan kulutukseen ja/tai tukkukauppiaille, jalostajille tai vähittäismyyntiä harjoittaville kauppiaille.

— —

2. Ennen kunkin vuoden 15 päivää toukokuuta tuottajan on esitettävä ilmoituksensa jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos määräaika ei noudateta, tuottaja on velvollinen maksamaan lisämaksun kaikista maidon tai maitomäärää vastaavan tuotteen määristä, jotka on myyty suoraan ja joiden määrä ylittää hänen käytettävissään olevan viitemäärän tai, jos viitemäärä ei ole ylittynyt, hänen on maksettava sakko, jonka suuruus on sama kuin hänen käytettävissään olevan viitemäärän 0,1 prosentin ylityksestä maksettava lisämaksu. Tämä lisämaksu saa olla enintään 1 000 ecua.

Jos ilmoitusta ei ole tehty ennen 1 päivää heinäkuuta, asetuksen — — N:o 3950/92 5 artiklan toisen kohdan säännöksiä sovelletaan sen jälkeen, kun jäsenvaltion esittämää vaatimusta seurannut 30 päivän määräaika on päättynyt.

3. Jäsenvaltio voi säätää, että toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava tuottajalle maksettavan lisämaksun suuruus sen jälkeen, kun hän on jäsenvaltion vastaavan päätöksen mukaisesti joko jättänyt jakamatta uudelleen tai jakanut käyttämättömät viitemäärät uudelleen kokonaan tai osittain asianomaisille tuottajille.

4. Ennen kunkin vuoden 1 päivää syyskuuta tuottaja maksaa maksettavan summan toimivaltaiselle toimielimelle jäsenvaltion määrittämiä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.

Jos maksun määräpäivää ei noudateta, velkasumma kasvaa vuosittain korkoa jäsenvaltion vahvistaman korkokannan mukaisesti — — .”

12 Asetuksen N:o 536/93 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot määrittävät tarvittaessa asetuksen — — N:o 3950/92 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut etuoikeutetut tuottajaluokat seuraavilla yhdellä tai useammalla tärkeysjärjestyksessä lueteltavalla asiallisella perusteella:

— —

b) tilan maantieteellinen sijainti ja ensisijaisesti vuoristoalueet siten kuin ne on määritelty neuvoston direktiivin 72/268/ETY 3 artiklan 3 kohdassa;

— — .”

13 Saman asetuksen 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet periäkseen lisämaksun myydyin maidon tai myytyjen maitomäärää vastaavien tuotteiden määristä, jotka ylittävät jommankumman asetuksen — — N:o 3950/92 3 artiklassa tarkoitetuista määristä. — —

— —

3. Jäsenvaltio tarkistaa myydyin maidon tai maitomäärää vastaavien tuotteiden määrien kirjanpidon oikeellisuuden ja valvoo tästä syystä maidon kuljetuksia tiloilla keräilyn aikana ja tarkastaa paikan päällä:

- a) ostajien osalta, 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tilitysten, 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettujen toimitusten ja varastokirjanpidon luotettavuuden sekä kaupallisten asiakirjojen ja muiden tositteiden perusteella tiedot siitä, miten kerättyä maitoa tai maitomäärää vastaavaa tuotetta on käytetty;
- b) sellaisten tuottajien osalta, joilla on suoramyyntiin viitemäärä, 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoituksen luotettavuuden ja 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettujen varastokirjanpidon.

— — ”

Kansallinen lainsäädäntö

- 14 Italiassa käytössä oleva maidon lisämaksujärjestelmä on alun perin luotu 26.11.1992 annetulla lailla nro 468 (GURI nro 286, 4.12.1992, s. 3; jäljempänä laki nro 468/92). Tällä lailla määritettiin muun muassa tilakohtaisten viitemäärien myöntämisperusteet sekä kansallisia hyvityksiä koskevat yksityiskohtaiset säännöt (käyttämättä jääneiden viitemäärien uudelleen jakaminen). Mainitun lain jälkeen annettiin merkittävä määrä säännöstöä, jota on muutettu useaan otteeseen. Tätä lainsäädäntöä ja säännöstöä muutettaessa on annettu muun muassa ensinnäkin 23.12.1994 asetus (decreto-legge) nro 727 (GURI nro 304, 30.12.1994, s. 5; jäljempänä asetus nro 727/94), josta on muutettuna tullut 24.2.1995 annettu laki nro 46 (GURI nro 48, 27.2.1995, s. 3; jäljempänä laki nro 46/95), jolla säänneltiin myönnettyjen määrien vähentämistä, ja toiseksi 23.12.1996 varainhoitolaki nro 662 (GURI nro 303, Supplemento ordinario, 28.12.1996, s. 233; jäljempänä laki nro 662/96), jonka 2 §:n 168 momentissa määriteltiin kansalliseen hyvitykseen sovellettavat kriteerit.
- 15 Corte costituzionale (perustuslakituomioistuin) (Italia) julisti 28.12.1995 antamallaan tuomiolla nro 520 asetuksen nro 727/94, josta on muutettuna tullut laki nro 46/95, 2 §:n 1 momentin mitättömäksi siltä osin kuin maidontuottajien tilakohtaisten kiintiöiden pienentämispäätökset tehtiin siten, että asianomaiset alueet eivät voineet osallistua menettelyyn edes lausunnon antajina. Lisäksi 11.12.1998 antamallaan tuomiolla nro 398 sama tuomioistuin kumosi lain nro 662/96 2 §:n 168 momentin sillä perusteella, että siinä ei edellytetty itsenäisten maakuntien ja alueiden kantojen selvittämistä.
- 16 Tällä välin Euroopan yhteisöjen komissio oli pannut Italian tasavaltaa vastaan vireille EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) mukaisen menettelyn, jonka kohteena oli lain nro 468/92 5 §:ssä säädetty menettely ryhtyä käyttämättä jääneiden tilakohtaisten kiintiöiden uudelleen jakamiseen. Komissio riitautti 20.5.1996 antamassaan perustellussa lausunnossa toimitusten osalta mahdollisuuden jakaa uudelleen käyttämättä jääneet kiintiöt

tuottajajärjestöjen tasolla eikä, kuten asetuksessa N:o 3950/92 ja asetuksessa N:o 536/93 säädetään, tuottajien tai ostajien tasolla. Tämä menettely päätettiin sittemmin, koska Italian viranomaiset lopettivat riitautuksen kohteena olevan menettelyn antamalla lain nro 662/96, jonka 2 §:n 166 momentissa säädettiin, että kyseistä menettelyä ei enää sovelleta maidon markkinointivuodesta 1995/1996 lähtien.

- 17 Niiden maidon tosiasiallisen tuotannon määrittämiseen liittyvien epävarmuuksien lopettamiseksi, joita aiheutui järjestelmästä, jonka puitteissa ei ollut ollut mahdollista saada luotettavia tietoja erityisesti maidon markkinointivuosilta 1995/1996 ja 1996/1997, Italian lainsäätävä päätti perustaa hallituksen tutkimustoimikunnan, josta säädettiin 31.1.1997 annetulla asetuksella (decreto-legge) nro 11 (GURI nro 25, 31.1.1997, s. 3), josta on muutettuna tullut 28.3.1997 annettu laki nro 81 (GURI nro 81, 1.4.1997, s. 4). Tämän toimikunnan tehtävänä oli selvittää, oliko väärinkäytöksiä mahdollisesti tapahtunut yksityishenkilöiden sekä julkisten ja yksityisten elinten toteuttamassa kiintiöiden hallinnossa tai tuottajien myydessä maitoa ja maitotuotteita tai ostajien käyttäessä niitä.
- 18 Tässä tilanteessa ja ottaen huomioon johtopäätökset, joihin hallituksen tutkimustoimikunta päätyi, Italian lainsäädäntöä muutettiin uudelleen 1.12.1997 annetulla asetuksella (decreto-legge) nro 411 (GURI nro 208, 1.12.1997, s. 3; jäljempänä asetus nro 411/97), josta on muutettuna tullut 27.1.1998 annettu laki nro 5 (GURI nro 22, 28.1.1998, s. 3; jäljempänä laki nro 5/98), ja 1.3.1999 annetulla asetuksella (decreto-legge) nro 43 (GURI nro 50, 2.3.1999, s. 8; jäljempänä asetus nro 43/99), josta on muutettuna tullut 27.4.1999 annettu laki nro 118 (GURI nro 100, 30.4.1999, s. 4; jäljempänä laki nro 118/99).
- 19 Lain nro 5/98 2 §:n mukaan AIMA:n tehtävänä on vahvistaa maidon markkinointivuosina 1995/1996 ja 1996/1997 tuotetun ja myydyin maidon

tosiasialliset määrät muun muassa hallituksen tutkimustoimikunnan laatiman selvityksen ja alueiden suorittamien tarkastusten ja niiden ilmoittamien tulosten perusteella. Saman pykälän 5 momentin mukaan AIMA antaa tuottajille tiedoksi niille myönnetyt tilakohtaiset viitemäärät ja myydyn maidon määrän 60 päivän kuluessa asetuksen voimaantulosta. Tuottajat voivat pyytää AIMA:n vahvistamien määrien saattamista itsenäisten maakuntien ja alueiden uudelleen tarkastettavaksi, ja näiden on annettava päätöksensä 80 päivän kuluessa muutoksenhauulle asetetun 60 päivän määräajan päättymisestä. Tämän pykälän 11 momentissa säädetään, että suoritettujen vahvistusten ja uudelleen tarkastusten vuoksi tehtyjen päätösten johdosta AIMA tekee tarvittavat muutokset käytettäviin lomakkeisiin ja tilakohtaisiin viitemääriin kansallisten korvausten suorittamiseksi ja lisämaksujen maksamiseksi.

20 Asetuksen nro 43/99 1 §:n 1 momentissa säädetään yhtäältä, että AIMA suorittaa maidon markkinointivuosilta 1995/1996 ja 1996/1997 kansalliset korvaukset määrittämiensä maidon tuotantoon perustuvien tietojen perusteella, ja toisaalta, että se laskee kullekin tuottajalle tulevan lisämaksun. Saman säännöksen mukaan AIMA:n on annettava tiedoksi tuottajille, ostajille sekä itsenäisille maakunnille ja alueille laskelmiensa tulokset 60 päivän kuluessa mainitun asetuksen voimaantulosta.

21 Saman pykälän 12 momentin mukaan uusien säännösten nojalla suoritettujen kansallisten korvausten määrät ovat lopullisia lisämaksun suorittamisen, niihin liittyvien tilitysten ja takuiden vapauttamisen kannalta. Saatuaan markkinointivuosien 1995/1996 ja 1996/1997 lisämaksujen suorittamista koskevan AIMA:n tiedonannon, ostajien on mainitun pykälän 15 momentin mukaan suoritettava kyseiset maksut 30 päivän kuluessa ja palautettava mahdollisesti liikaa saamansa määrät ilmoittamalla niistä itsenäisille maakunnille ja alueille.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 22 Pääasiain kantajat ovat riitauttaneet Tribunale amministrativo regionale del Lazioissa nostamallaan kanteilla niiden AIMA:n tekemien päätösten laillisuuden, joilla se asetuksen nro 43/99, josta on muutettuna tullut laki nro 118/99, 1 §:n nojalla jakoi uudelleen käyttämättä jääneet viitemäärät maidon markkinointivuosilta 1995/1996 ja 1996/1997. Kantajat ovat kanteidensa tueksi vedonneet muun muassa siihen, että mainitut päätökset ovat lainvastaisia sikäli kuin ne on annettu tilakohtaisten viitemäärien taannehtivan määrittämisen perusteella.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että pääasioissa on selvittävä yleisesti se, ovatko sellaiset kansalliset säännökset, joissa säädetään tilakohtaisten viitemäärien taannehtivasta myöntämisestä tai joka tapauksessa taannehtivasta myöntämisestä hallinnollisessa menettelyssä, yhteisön oikeusjärjestyksen yleisten periaatteiden mukaisia. Tämän seikan selvittäminen on tarpeen ennen pääasioiden ratkaisemista, sillä pääasiassa esitettyihin kanneperusteisiin annettava vastaus riippuu tuosta ratkaisusta.
- 24 Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että jäsenvaltioilla on oltava mahdollisuus pyrkiä toteuttamaan EY 33 artiklassa esitettyjä päämääriä jopa jälkikäteen, mikä vaarantuisi peruuttamattomasti, jos yhteisön lainsäädäntöä tulkittaisiin siten suppeasti, että tulkinnalla ei voida sovittaa yhteen luottamuksensuojan periaatetta ja edellä mainittuja päämääriä. Se seikka, että juuri yhteisön oikeussäännöissä kielletään jäsenvaltioita vastaamasta lisämaksujen kustannuksista, puhuu sellaisen tulkinnan puolesta, jolla sallitaan riitatilanteessa suoritettavan lisämaksujen kannalta tarpeelliset toimenpiteet myös asetuksissa N:o 3950/92 ja N:o 536/93 vahvistettujen määräaikojen jälkeen.

- 25 Tällaisessa oikeus- ja tosiseikkoja koskevassa tilanteessa Tribunale amministrativo regionale del Lazio on päättänyt keskeyttää asian käsittelyn ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

Ensimmäinen kysymys (asiat C-480/00–C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00)

”Voidaanko — — asetuksen — — N:o 3950/92 1 ja 4 artiklan ja — — asetuksen — — N:o 536/93 3 ja 4 artiklan säännöksiä tulkita siten, että kiintiöiden jakamisen ja korvausten sekä lisämaksujen suorittamisen määräajoista voidaan poiketa silloin kun kyseessä olevat toimenpiteet on riitautettu hallintoviranomaisessa tai tuomioistuimessa?”

Toinen kysymys (asiat C-480/00–C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00)

”Jos tähän [ensimmäiseen] kysymykseen vastataan kieltävästi:

Ovatko — — asetuksen — — N:o 3950/92 1 ja 4 artiklan ja — — asetuksen — — N:o 536/93 3 ja 4 artiklan säännökset päteviä EY 33 artiklan (aiempi perustamissopimuksen 39 artikla) kannalta, sikäli kuin näissä säännöksissä ei oteta huomioon mahdollisuutta poiketa niissä säädetyistä määräajoista, mikäli tilakohtaisten viitemäärien jakaminen tai korvaukset taikka lisämaksut on riitautettu hallintoviranomaisessa tai tuomioistuimessa?”

Kolmas kysymys (asiat C-480/00, C-482/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00)

”Onko asetuksia — — N:o 3950/92 ja — — N:o 536/93 tulkittava siten, että niillä perustettua järjestelmää voidaan soveltaa ilman, että tilakohtaiset viitemäärät on myönnetty ja niistä on ilmoitettu tuottajille virallisesti, tai ilman, että kyseessä oleva jäsenvaltio on virallisesti jakanut uudelleen sille taatun kokonaismäärän tämän jäsenvaltion tuottajien kesken?”

Neljäs kysymys (C-480/00, C-482/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00)

”Voidaanko asetuksen — — N:o 3950/92 3 ja 4 artiklaa tulkita siten, ettei jäsenvaltion tarvitse välttämättä ilmoittaa virallisesti tuottajille niille myönnettyjä tilakohtaisia viitemääriä, tai että jäsenvaltio voi myöntää näille samoille tuottajille viitemäärät ilmoittamatta niitä kullekin erikseen?”

Viides kysymys (asia C-484/00)

”Voidaanko asetuksia — — N:o 3950/92 ja — — N:o 536/93 tulkita siten, että tilakohtaista viitemäärää ei tarvitse välttämättä ilmoittaa erikseen kullekin tuottajalle, vaan se voidaan ilmoittaa jollakin muulla tavalla, kuten virallisilla julkaisuilla?”

Kuudes kysymys (asiat C-480/00, C-490/00 ja C-491/00)

”Voidaanko asetuksen — — N:o 3950/92 2 artiklan 1 kohtaa ja asetuksen — — N:o 536/93 3 artiklan 3 kohtaa tulkita siten, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrittää sellaisten etuoikeutettujen tuottajien ryhmät, joille suoritettavat korvaukset ovat ensisijaisia muille tuottajille suoritettaviin korvauksiin nähden?”

Seitsemäs kysymys (asia C-481/00)

”Voidaanko asetuksia — — N:o 3950/92 ja — — N:o 536/93 tulkita siten, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrittää sellaisten etuoikeutettujen tuottajien ryhmät, joille suoritettavat korvaukset ovat ensisijaisia muille tuottajille suoritettaviin korvauksiin nähden ja erityisesti asettaa tällä tavoin niin sanotut epäsuotuisat alueet toissijaiseen asemaan vuoristoalueisiin nähden?”

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 26 Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklaa ja asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklaa tulkittava niin, että niiden vastaista on se, että jäsenvaltio korjaa tarkastusten jälkeen kullekin tuottajalle myönnettyt tilakohtaiset viitemäärät ja laskee tämän vuoksi uudestaan maksettavat lisämaksut sen jälkeen, kun käyttämättä jääneet viitemäärät on jaettu uudelleen ja kyseiseltä tuotantokaudelta perittävät lisämaksut ovat erääntyneet maksettaviksi.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 27 Pääasiain kantajat väittävät, että asetuksen N:o 536/90 3 ja 4 artiklassa säädetään erittäin täsmällisistä määräajoista, jotka koskevat kansalliseen hyvitykseen ja lisämaksun perimiseen liittyviä ostajien, tuottajien ja jäsenvaltioiden suorittamia toimenpiteitä. Näin ollen on ilmeistä, että jotta edellä mainittuja yhteisön lainsäädännössä säädettyjä määräaikoja noudatettaisiin, tilakohtaisten viitemäärien myöntäminen tai niihin mahdollisesti tehtävät muutokset on suoritettava ennen kunkin markkinointivuoden alkua, jotta tuottajat voivat suunnitella ennakkoon yritystensä toiminnan.
- 28 Pääasiain kantajien mukaan mainittujen määräaikojen ehdoton luonne on myös vahvistettu yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä sekä maidon lisämaksun osalta (asia C-292/97, Karlsson ym., tuomio 13.4.2000, Kok. 2000, s. I-2737, 32 kohta ja asia C-356/97, Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. I-5461, 38, 40 ja 41 kohta) että sokerialan osalta (asia C-1/94, Cavarzere Produzioni Industriali ym., tuomio 11.8.1995, Kok. 1995, s. I-2363).
- 29 Lisäksi pääasiain kantajat väittävät, että mikäli asetuksissa N:o 3950/92 ja N:o 536/93 säädettyjen määräaikojen noudattamista ei edellytetäisi täsmällisesti ja ehdottomasti, kyseistä alaa sääntelevällä yhteisön lainsäädännöllä ei voitaisi saavuttaa sille asetettuja täsmällisiä tavoitteita eikä myöskään yhteisen maatalouspolitiikan yleisiä tavoitteita.
- 30 Pääasiain kantajat väittävät lopuksi, että sellaisella tulkinnalla, jossa sallitaan poikkeaminen edellä mainituista määräajoista hyväksymällä viitemäärien taannehtiva myöntäminen jopa kyseessä olevan maidon markkinointivuoden päätyttyä ja näin ollen maksettavana olevien lisämaksujen taannehtiva periminen, loukataan sekä suhteellisuusperiaatetta että oikeusvarmuuden ja luottamuksen suojan periaatetta.

- 31 Pääasiain kantajat esittävät suhteellisuusperiaatteen osalta, että lisämaksuseuraamus on sallittu ainoastaan, jos se ei ylitä sitä, mikä on asianmukaista ja tarpeellista kyseessä olevalla lainsäädännöllä tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi. Kantajien mukaan ei ole järkevää vaatia lisämaksun suorittamista sen jälkeen, kun tämän rahamäärän viimeinen maksupäivä on kyseisen maidon markkinointivuoden osalta jo ohitettu, jos viitemäärä, jonka perusteella tämä maksu on laskettu, ei perustu tosiasialliseen tuotannon määrään kyseisenä maidon markkinointivuotena.
- 32 Luottamuksensuojan periaatetta on kantajien mukaan rikottu, koska tuottajat saattoivat odottaa, että niille ilmoitettaisiin ajoissa toimenpiteistä, joilla on vaikutusta maidon tuotantoa ja markkinointia koskeviin investointeihin. Istunnossa kantajat ovat korostaneet sitä tosiseikkaa, että ne eivät ole voineet saada selville tilakohtaisia viitemääriä, jotka niille oli myönnetty kyseisiä maidon markkinointivuosia varten, joten Italian viranomaisten vuonna 1999 tekemät korjaukset merkitsevät tosiasiaassa kiintiöiden myöntämistä taannehtivasti.
- 33 Italian hallitus väittää, että mikäli viitteenä käytettävän tuotannon määrittämisessä tapahtuu epäyhtenäisyyksiä tai virheitä tai jos se on riitautettu, tällä on vaikutuksia koko järjestelmään ja siitä aiheutuu jokseenkin merkittäviä muutoksia hyväksyttäviin viitemääriin, jotka voidaan määrittää ainoastaan jälkikäteen.
- 34 Italian hallituksen mukaan yhteisön asetusten tarkoituksenmukainen tulkinta johtaa siihen, että kiintiöiden taannehtivaa määrittämistä on pidettävä käyttöönotetun järjestelmän mukaisena tilanteessa, jossa alun perin määritettyjä kiintiöitä on korjattu kyseisten asetusten täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen muuttamisen johdosta.

- 35 Lisäksi Italian hallitus esittää, että niiden kansallisten säännösten soveltamisesta, jotka on annettu ainoastaan, jotta lisämaksu erääntyisi maksettavaksi, aiheutuvien korjausten vaikutus on väistämättä taannehtiva, koska kyseisten korjausten tarkoituksena on ollut määrittää kullekin tuottajalle myönnettävä määrä ja näin ollen maidon tosiasiallisen tuotannon ja myynnin määrä. Niin ikään Italian hallituksen toimien, joilla pyrittiin saattamaan lisämaksun maksaminen ylijäämän aiheuttaneiden tuottajien vastattavaksi — kuten komissio oli vaatinut pannessaan vuonna 1997 vireille jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn — on väistämättä perustuttava viitemäärien taannehtivaan määrittämiseen.
- 36 Italian hallitus esittää näin ollen, että asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklaa sekä asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklaa tulkittaisiin siten, että kiintiöiden jakamiselle ja korvausten sekä lisämaksujen suorittamiselle asetetut määräajat ovat täysin tavallisia määräaikoja, joista voidaan näin ollen poiketa, jos asia on riitautettu hallintoviranomaisessa tai tuomioistuimessa.
- 37 Luottamuksensuojan periaatteen väitetyn loukkaamisen osalta Italian hallitus väittää, että toimijat tunsivat tai niiden olisi pitänyt tuntea sovellettava yhteisön lainsäädäntö ja enimmäismäärät, jotka siinä asetetaan kansalliselle tuotannolle sekä vastaavasti tilakohtaiselle tuotannolle kieltämällä missään tapauksessa ylittämästä viitevuoden tuotantoa. Italian hallitus lisää, että tilakohtaisten määrien jälkikäteinen määrittäminen on suoritettu sikäli kuin mahdollista tuottajien kanssa käydyssä kontradiktorisessa menettelyssä ja näin ollen siten, että tuottajat ovat osallistuneet tähän määrittämiseen.
- 38 Komissio täsmentää, että asetuksilla N:o 3950/92 ja N:o 536/93 ei ole luotu mitään uutta tilakohtaisten viitemäärien myöntämistä suhteessa aikaisempaan järjestelmään eikä niillä ole säädetty mistään tällaiseen myöntämiseen sovellettavasta määräajasta. Vastaavasti asetuksen N:o 536/93 3 artiklan 3 kohdassa ja 4 artiklan 3 kohdassa säädetystä käyttämättä jääneiden tilakohtaisten kiintiöiden uudelleen jakamisesta ei ole kyse tilakohtaisten viitemäärien uudelleen jakamisesta tuottajille.

- 39 Näiden alustavien huomautusten jälkeen komissio viittaa jäsenvaltioiden menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevaan periaatteeseen. Komission mukaan se seikka, että asetuksessa N:o 3950/92 tai asetuksessa N:o 536/93 ei oteta nimenomaisesti huomioon mahdollisuutta suorittaa korjauksia tarkastusten tekemisen jälkeen, tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioiden on annettava säännökset, jotka ovat tarpeen kunkin jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä asetettujen edellytysten mukaan.
- 40 Tästä seuraa komission mukaan se, että yhteisön lainsäädännön asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioiden suorittamien tarkastusten tulokset voivat — ja niiden myös pitää — johtaa kyseessä olevan viitemäärän korjaukseen ja näin ollen maksettavana olevien maksujen korjaukseen, jopa sen markkinointivuoden päätyttyä, johon nuo maksut kohdistuvat. Sillä seikalla, että tilakohtaisten viitemäärien korjaukset ja maksujen uudet laskelmat on tehty kyseisen markkinointivuoden päätyttyä, ei vapauteta jäsenvaltioita eikä kyseisiä toimijoita noudattamasta — edes keskipitkällä aikavälillä — asiaan sovellettavaa yhteisön lainsäädäntöä.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

- 41 Aluksi on huomattava, että missään asetusten N:o 3950/92 ja N:o 536/93 säännöksessä ei säädetä maidontuottajille myönnettyjen tilakohtaisten viitemäärien jälkikäteisestä korjaamisesta eikä näin ollen maidontuottajien maksettavana olevien lisämaksujen oikaisemisesta.
- 42 Niiden yhteisön perustana olevien yleisten periaatteiden mukaan, jotka säätelevät yhteisön ja jäsenvaltioiden välisiä suhteita, jäsenvaltioiden on perustamissopimuksen 5 artiklan (josta on tullut EY 10 artikla) nojalla varmistettava yhteisön säännösten täytäntöönpano alueellaan. Mikäli yhteisön oikeus ja sen yleiset periaatteet eivät sisällä tähän tarkoitukseen soveltuvia yhteisiä sääntöjä,

kansalliset viranomaiset noudattavat näitä säännöksiä täytäntöönpannessaan kansallisen oikeuden menettelytapaa koskevia ja aineellisoikeudellisia säännöksiä (ks. mm. asia C-285/93, Dominikanerinnen-Kloster Altenhohenau, tuomio 23.11.1995, Kok. 1995, s. I-4069, 26 kohta ja em. asia Karlsson ym., tuomion 27 kohta).

- 43 Toteuttaessaan yhteisön lainsäädännön soveltamista koskevia toimenpiteitä kansallisten viranomaisten on kuitenkin harkintavaltaansa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita, joihin kuuluvat suhteellisuusperiaate sekä oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaate (ks. vastaavasti mm. asia C-313/99, Mulligan ym., tuomio 20.6.2002, Kok. 2002, s. I-5719, 35 ja 36 kohta).
- 44 Tästä seuraa, että jotta ensimmäiseen kysymykseen voitaisiin antaa hyödyllinen vastaus, ja konkreettisemmin, sen määrittämiseksi, onko asetusten N:o 3950/92 ja N:o 536/93 nyt esillä olevan asian kannalta olennaisten säännösten vastaista korjata jälkikäteen maidontuottajille myönnettyjä tilakohtaisia viitemääriä ja näin ollen oikaista maidontuottajien maksettavana olevien lisämaksujen määriä, on selvitettävä, ovatko tällaiset toimenpiteet mainittujen säännösten sanamuodon ja päämäärän sekä maidon lisämaksujärjestelmää koskevan säännösten tavoitteiden ja sen yleisen systematiikan sekä yhteisön yleisten oikeusperiaatteiden mukaisia.
- 45 Sovellettavien säännösten sanamuodon osalta on todettava, että asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklassa ja asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklassa ei ole mitään säännöksiä, joilla nimenomaisesti kielletäisiin kansallisia viranomaisia toteuttamasta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia toimenpiteitä. Tilanne on vastaava mainittujen asetusten kaikkien muidenkin säännösten osalta.

- 46 Mitä tulee puheena olevien säännösten päämäärään, asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklalla ei voida katsoa säädettävän tilakohtaisten viitemäärien uudesta jakamisesta, eikä varsinkaan asetettavan erityistä määräaikaa tällaiselle jakamiselle.
- 47 Asetuksen N:o 3950/92 tarkoituksena on pidentää aiemmalla säännöstellä käyttöön otettua maidon lisämaksujärjestelmää, ja se perustuu olettamukselle, että maitokiintiöt on jo jaettu kaikissa jäsenvaltioissa (ks. vastaavasti em. asia Karlsson ym., tuomion 32 kohta).
- 48 Kyseisen asetuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa mainitaan asetuksella N:o 856/84 käyttöön otetun järjestelmän ”pidentäminen” ja sen 1 artiklassa säädetään, että maidon lisämaksu otetaan käyttöön seitsemän ”uuden” peräkkäisen 12 kuukauden pituisen jakson ajaksi. Saman ajatuskulun mukaisesti asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että tuleville markkinointivuosille jaettavat tilakohtaiset viitemäärät määritetään tuottajilla aikaisemmin sovelletun lainsäädännön viimeisenä soveltamispäivänä, eli 31.3.1993, olevien viitemäärien perusteella.
- 49 Kun otetaan huomioon, että yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena ei ollut määrittää viitemääriä lopullisesti maidon lisämaksujärjestelmän koko pidennetylle voimassaoloajalle, asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan 2 kohdassa säädetään ennen kaikkea, että mainittuja määriä voidaan kuitenkin mukauttaa kaikkina kyseisinä maidon markkinointivuosina, kunhan meijereille myyntiä ja suoramyyntiä koskevien tilakohtaisten viitemäärien yhteismäärä ei ylitä vastaavaa jäsenvaltiolle myönnettyä taattua kokonaismäärää, ottaen huomioon mahdolliset vähennykset, jotka kyseinen jäsenvaltio tekee valtakunnallisen varastonsa kasvattamiseksi.

- 50 Tässä tilanteessa asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklaa ei voida tulkita niin, että niiden vastaista olisi se, että kansalliset viranomaiset korjaavat kyseisen maidon markkinointivuoden jälkeen virheelliset tilakohtaiset viitemäärät, kun tällaisten korjausten tavoitteena on sitä paitsi se, ettei lisämaksusta vapautettu tuotanto ylitä kyseiselle jäsenvaltiolle myönnettyä taattua kokonaismäärää.
- 51 Tilanne on samoin asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklan osalta. On muistettava, että kun näiden molempien artiklojen 2 kohtaa luetaan yhdessä, tästä seuraa, että ostajan ja sellaisen tuottajan, joka myy suoraan tuotantonsa, on annettava ennen 15 päivää toukokuuta jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi kuluneena vuonna kerätty määrä ja myydyn tuotannon määrä. Kun molempien artiklojen 3 kohtaa luetaan yhdessä, tästä seuraa, että jäsenvaltiot voivat säätää, että toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava ostajalle ja tuottajalle sen lisämaksun suuruus, jonka ne ovat velvollisia maksamaan sen jälkeen, kun toimivaltainen viranomainen on joko jakanut tai jättänyt jakamatta kaikki käyttämättömät viitemäärät tai osan niistä. Näiden artiklojen 4 kohdan mukaisesti ostajan ja tuottajan on suoritettava maksettava summa ennen 1 päivää syyskuuta.
- 52 Vaikka pitääkin paikkansa, että edellä mainituissa artikloissa säädetty määräajat ovat ehdottomia (ks. vastaavasti em. asia *Molkereigenossenschaft Wiedergeltigen*, tuomion 38–40 kohta), tästä huolimatta niissä ei kielletä jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia suorittamasta jälkikäteen tarkastuksia ja korjauksia, joilla pyritään varmistamaan, että kyseisen jäsenvaltion tuotanto ei ylitä sille myönnettyä taattua kokonaismäärää.
- 53 Päinvastoin, sekä asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklassa säädettyjen määräaikojen että AIMA:n pääasiassa suorittamien kaltaisten jälkikäteen toteutettujen tarkastusten ja korjausten tarkoituksena on taata maidon lisämaksujärjestelmän tehokas toiminta ja asiaa koskevan lainsäädännön oikea soveltaminen.

54 Tältä osin on myös muistutettava, että asetuksen N:o 536/93 kahdeksannen perustelukappaleen mukaan ”jäsenvaltioilla on oltava jälkeinpäin käytettävissä asianmukaiset valvontamenetelmät sen tarkistamiseksi, onko lisämaksu peritty ja missä määrin se on peritty voimassa olevien säännösten mukaisesti”. Tällaisista tarkastuksista säädetään mainitun asetuksen 7 artiklassa, jotta voidaan varmistua ostajien ja tuottajien laatimien kerättyjen määrien ja suoramyyntin määrien tilitysten oikeellisuudesta. On ilmeistä, että tällaiset tarkastukset voidaan toteuttaa vasta kyseisen maidon markkinointivuoden päätyttyä ja että ne voivat johtaa myönnettyjen viitemäärien korjaamiseen ja näin ollen maksettavana olevien lisämaksujen uudelleen laskemiseen.

55 Lisäksi asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklan ja asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklan edellä esitetty tulkinta saa vahvistusta myös sen lainsäädännön päämäärästä, jolla maidon lisämaksujärjestelmä otettiin käyttöön. Kuten julkisasiamies korostaa ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa, tämän lainsäädännön tavoitteet vaarannettaisiin, jos tilakohtaisten viitemäärien virheellisen määrittämisen vuoksi maidon tuotanto jäsenvaltiossa ylittäisi sille myönnetyn taatun kokonaismäärän ilman, että tämän ylityksen vuoksi suoritetaan lisämaksu. Tällaisessa oletetussa tilanteessa nimittäin maidon lisämaksujärjestelmän perustana oleva solidaarisuus kärsisi, koska tuottajat saisivat edut maidon tavoitehinnan vahvistamisesta ilman niitä rajoitteita, joiden vuoksi tällainen tavoitehinta voidaan ylläpitää. Tuottajat, joiden ylituotanto vapautettaisiin näin aiheettomasti lisämaksusta, saisivat perusteettoman kilpailuedun verrattuna niiden jäsenvaltioiden tuottajiin, joissa sääntelyä sovelletaan yhteisön oikeuden mukaisesti.

56 Kantajien esittämiä väitteitä AIMA:n pääasioissa toteuttamien kaltaisten tarkastus- ja korjaustoimenpiteiden yhteensoveltuvuudesta suhteellisuusperiaatteen ja luottamuksensuojan periaatteen kanssa ei myöskään voida hyväksyä.

- 57 Suhteellisuusperiaatteen osalta on todettava, että lisämaksujärjestelmän tarkoituksena on maidontuotantoa rajoittamalla palauttaa tasapaino kysynnän ja tarjonnan välille maitomarkkinoilla, joille on tunnusomaista rakenteellinen ylijäämä. Tämä toimenpide liittyy yhtäältä maidontuotannon järkipäisen kehittämisen asettamiin tavoitteisiin ja toisaalta, vakauttamalla maatalousväestön tuloja, kyseisen väestön kohtuullisen elintason säilyttämisen mukaisiin tavoitteisiin (asia 84/87, Erpelding, tuomio 17.5.1988, Kok. 1988, s. 2647, 26 kohta).
- 58 Tästä seuraa, että vastoin pääasian kantajien esittämää näkemystä lisämaksua ei voida pitää asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklassa säädettyjen sanktioiden kaltaisena seuraamuksena. Maidon lisämaksu on markkinapolitiikan tai rakennepolitiikan säännöksistä johtuva rajoitus (ks. vastaavasti asia C-177/90, Kühn, tuomio 10.1.1992, Kok. 1992, s. I-35, 13 kohta).
- 59 Lisäksi, kuten asetuksen N:o 3950/92 10 artiklasta selkeästi ilmenee, lisämaksu on osa maatalousmarkkinoiden tasapainottamiseen tarkoitettuja interventioita ja se käytetään maitoalan kulujen rahoittamiseen. Tästä seuraa, että lisämaksun ilmeisen päämäärän lisäksi, joka koskee maidontuottajien velvoittamista noudattamaan niille myönnettyjä viitemääriä, lisämaksulla on myös taloudellinen tarkoitus sikäli kuin sillä pyritään hankkimaan yhteisölle tarvittavat varat sen tuotannon myymiseksi, jonka tuottajat tuottavat kiintiönsä ylittäen.
- 60 Tältä osin on lisättävä, että kuten komissio istunnossa on huomauttanut, tämä tuotannon ylijäämä on olemassa pitkään kyseisen maidon markkinointivuoden päättymisen jälkeen, erityisesti maitotuotevarastoina.
- 61 Tämän vuoksi on todettava, että AIMA:n pääasioissa toteuttamien toimenpiteiden kaltaisissa tilanteissa seuraamusten taannehtivan soveltamisen hyväksyttävyyteen ei liity ongelmia.

- 62 Lisäksi on ilmeistä, että pääasiassa kyseessä olevien toimenpiteiden kaltaiset toimet soveltuvat tavoitellun päämäärän saavuttamiseen.
- 63 Sen kysymyksen osalta, ylitetäänkö näillä keinoilla se, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, on otettava huomioon se ennakkoratkaisupyyntöistä ilmenevä seikka, että Italian viranomaisten alun perin myöntämässä tilakohtaisissa viitemäärissä oli lukuisia virheitä, jotka johtuivat erityisesti siitä, että tuottajat itse vahvistivat sen tosiasiallisen tuotannon, jonka perusteella nämä määrät myönnettiin. Näin ilmenneiden virheiden joukosta hallituksen tutkimustoimikunta totesi muun muassa, että lehmiiä ei ollut lainkaan yli 2 000 maatilalla, jotka ilmoittivat tuottavansa maitoa.
- 64 Tässä tilanteessa sellaisia toimenpiteitä, joita AIMA on pääasiassa vallinneissa olosuhteissa toteuttanut, ei voida pitää suhteettomina tavoiteltuun päämäärään nähden.
- 65 Luottamuksensuojan periaatteen osalta kantajat katsovat ensinnäkin, että toteuttamalla pääasiassa kyseessä olevat toimenpiteet, Italian viranomaiset ovat loukanneet kantajien perusteltua luottamusta, koska tilakohtaisten viitemäärien korjaukset on tehty kaksi vuotta ja maksettavina olevien lisämaksujen uudet laskelmat kolme vuotta kyseisten markkinointivuosien päättymisen jälkeen ja koska kantajat ovat voineet saada selville niille myönnettyt tilakohtaiset viitemäärät vasta 1999.
- 66 Ensimmäisen väitteen osalta on todettava, että kun tuottajan tilakohtainen viitemäärä vastaa kyseisen tuottajan viitevuoden aikana tosiasiallisesti myymän maidon määrää, mainitulla tuottajalla — joka tietää lähtökohtaisesti tuottamansa maidon määrän — ei voi olla perusteltua luottamusta virheellisen viitemäärän ylläpitämiseen.

- 67 Toisen väitteen osalta on tuotava esiin, että kuten oikeudenkäyntiaineistosta ilmenee, ensimmäiset säännökset, joiden tarkoituksena oli panna täytäntöön maidon lisämaksujärjestelmä, on annettu Italiassa vasta vuonna 1992. Lisäksi italialaisilta maidontuottajilta vaadittiin lisämaksun maksamista vasta maidon markkinointivuodesta 1995/1996 lähtien. Perusteltua luottamusta ei voi syntyä selvällä tavalla yhteisön oikeuden vastaisen tilanteen ylläpitämiseen eli maidon lisämaksujärjestelmän soveltamatta jättämiseen. Yksittäistilanteen erityisistä olosuhteista riippumatta jäsenvaltioiden maidontuottajat eivät voi 11 vuotta mainitun järjestelmän käyttöönoton jälkeen perustellusti odottaa, että ne voisivat edelleen tuottaa maitoa ilman rajoituksia.
- 68 Edellä esitetyillä perusteilla ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 3950/92 1 ja 4 artiklaa ja asetuksen N:o 536/93 3 ja 4 artiklaa on tulkittava siten, että niiden vastaista ei ole se, että jäsenvaltio korjaa tarkastusten jälkeen kullekin tuottajalle myönnetty tilakohtaiset viitemäärät ja laskee tämän vuoksi uudestaan maksettavat lisämaksut sen jälkeen, kun käyttämättä jääneet viitemäärät on jaettu uudelleen ja kyseiseltä maidon markkinointivuodelta perittävät lisämaksut ovat erääntyneet maksettaviksi.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 69 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei näin ollen ole tarpeen vastata.

Kolmas, neljäs ja viides ennakkoratkaisukysymys

- 70 Kolmannella, neljännellä ja viidennellä ennakkoratkaisukysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko asetuksia N:o 3950/92 ja N:o 536/93 tulkittava niin, että niiden mukaan tilakohtaisista viitemääristä on ilmoitettava tuottajille, ja jos vastaus on myönteinen, onko tällainen ilmoitus tehtävä kullekin tuottajalle erikseen vai voidaanko ilmoitus tehdä muilla tavoilla, kuten tiedotteita julkaisemalla.

Tutkittavaksi ottaminen

- 71 Komissio esittää epäilyksiä siitä, voidaanko näitä ennakkoratkaisukysymyksiä ottaa tutkittavaksi, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei selvitä, miten ne liittyvät pääasiaa koskeviin oikeussääntöihin ja tosiseikkoihin ja miksi vastaus kyseisiin kysymyksiin on merkittävä siinä vireillä olevan oikeudenkäynnin ratkaisemiseksi.

- 72 On huomautettava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta oikeudellisesta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten yleensä ratkaistava ne. Yhteisöjen tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeussäännön tulkitsemisella tai pätevyuden selvittämisellä ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa

hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. erityisesti asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59–61 kohta; asia C-36/99, *Idéal tourisme*, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-6049, 20 kohta ja asia C-137/00, *Milk Marque ja National Farmers' Union*, tuomio 9.9.2003, Kok. 2003, s. I-7975, 37 kohta).

- 73 Mitä tulee erityisesti vaatimukseen, jonka mukaan ennakkoratkaisupyyntönsä on annettava riittävä kuvaus pääasian oikeudenkäyntiä koskevista oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista, on muistutettava, että tämän vaatimuksen tarkoituksena on ensinnäkin antaa yhteisöjen tuomioistuimelle mahdollisuus tulkita yhteisön oikeutta siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen (ks. mm. yhdistetyt asiat C-320/90–C-322/90, *Telemarsicabruzzo ym.*, tuomio 26.1.1993, Kok. 1993, s. I-393, 6 kohta), ja toisaalta antaa jäsenvaltioiden hallituksille ja muille, joita asia koskee, mahdollisuus esittää huomautuksia yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti (ks. mm. asia C-67/96, *Albany*, tuomio 21.9.1999, Kok. 1999, s. I-5751, 40 kohta).
- 74 Vaikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen nyt esillä olevassa asiassa esittämät tosiseikat on esitetty varsin yhteenvedonomaaisesti, ennakkoratkaisupyyntöistä ilmenee, että vuonna 1992 annetussa Italian lainsäädännössä säädettiin, että maakuntien laatimiin tiedotteisiin sisältyy luettelo tuottajista ja maitokiintiöt. Lisäksi niistä ilmenee, että kyseiset kiintiöt on jaettu kahteen osaan ja että ne myönnetään maidon markkinointivuosien 1988/1989 tai 1991/1992 tuotannon mukaan. Tästä seuraa, että Italian tuottajille ensimmäisen kerran vuoden 1992 jälkeen myönnetyt tilakohtaiset viitemäärät on julkaistu tiedotteissa. Lisäksi istunnossa esitetyissä lausumissa on vahvistettu, että pääasian riita-asia koski myös sitä kysymystä, oliko tällainen ilmoitus sovellettavan yhteisön oikeuden vaatimusten mukainen, sillä kantajat väittivät, että nämä tiedotteet eivät olleet saatavilla, eivätkä ne voineet tietää niille myönnettyjä maitokiintiöitä. Sekä komissiolla ja Italian hallituksella on ollut mahdollisuus esittää kirjallisia ja suullisia huomautuksia tältä osin.

- 75 Näissä olosuhteissa kolmas, neljäs ja viides ennakkoratkaisukysymys on otettava tutkittavaksi.

Pääasia

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 76 Pääasian kantajat, Italian hallitus ja komissio ovat yhtä mieltä siitä, että tilakohtaiset viitemäärät on ilmoitettava tuottajille.

- 77 Tämän ilmoituksen muodon osalta pääasian kantajat väittävät, että maitokiintiöt on ilmoitettava erikseen kullekin kyseiselle tuottajalle. Jos ilmoitusta ei tehdä erikseen kullekin, rikotaan kantajien mukaan oikeusvarmuuden periaatetta ja omaisuuden suojaa koskevaa perusoikeutta.

- 78 Italian hallitus väittää, että asetuksissa N:o 3950/92 ja N:o 536/93 ei ole mitään tätä kysymystä koskevaa erityisvaatimusta ja että käsiteltävänä olevassa asiassa käytetty tiedonvälitys tiedotteiden avulla on yhteisön oikeuden mukaista. Se täsmänsä istunnossa, että tiedotteet on lähetetty toimivaltaisille maakunnallisille yksiköille, joissa kukin tuottaja saattoi tutustua niihin, ja että ne oli myös julkaistu Gazzetta ufficiale della Repubblica italianassa.

- 79 Komissio esittää, että koska asiasta ei ole erityisiä yhteisön säännöksiä, on tilakohtaisista viitemääristä ilmoitettava kansallisen oikeuden sääntöjen mukaisesti, jolloin näitä on sovellettava niin, että maidon lisämaksujärjestelmän

tavoitteet saavutetaan. Tämä merkitsee, että viitemääristä on ilmoitettava siten, että varmistetaan tuottajan saavan tosiasiasa tietoonsa sille myönnetyn maitokiintiön. Komissio muistuttaa, että se on katsonut tyydyttäväksi sen ilmoitustavan, jonka Italian viranomaiset ovat omaksuneet tilakohtaisia viitemääriä alun perin myönnettäessä vuonna 1992 annetun lainsäädännön mukaisesti eli ilmoituksen kirjatulla kirjeellä vastaanottotodistuksin.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

- 80 Aluksi on todettava, että vaikka asetuksissa N:o 3950/92 ja N:o 536/93 ei nimenomaisesti säädetä velvollisuudesta ilmoittaa tuottajille tilakohtaisia viitemääriä, tällaista ilmoitusta on pidettävä pakollisena sekä viitemäärien alkuperäisen myöntämisen että mainitun kiintiön kaikkien myöhempien muutosten yhteydessä, kun otetaan huomioon yhtäältä maidon lisämaksujärjestelmän pääasiallinen tavoite ja sen systematiikka ja toisaalta oikeusvarmuuden periaate.
- 81 On ilmeistä, että tämän järjestelmän tarkoituksena on, että yhteisön maitotuotanto ei ylitä yhteisön tasolla vahvistettua taattua kokonaismäärää, joka on jaettu jäsenvaltioiden tuottajien kesken. Tämän tavoitteen toteuttaminen edellyttää välttämättä, että tuottajille ilmoitetaan taatun kokonaismäärän osuudesta, joka niille on jaettu ja jota niiden ei pidä ylittää.
- 82 Lisäksi kun otetaan huomioon se seikka, että tämän järjestelmän mukaan tuottajan, jonka tuottama määrä ylittää kyseisen tuottajan tilakohtaisen viitemäärän, on maksettava lisämaksua, jonka määrä on 115 prosenttia maidon tavoitehinnasta, tämän viitemäärän ilmoittamatta jättäminen mainitulle tuottajalle loukkaisi selvästi oikeusvarmuuden periaatetta.

- 83 Ilmoitustavan osalta on ilmeistä, että edellä mainittu periaate edellyttää, että yhteisön säännöksiä täytäntöönpantaessa toteutetut kansalliset toimenpiteet on julkaistava asianmukaisella tavalla (em. asia Mulligan ym., tuomion 51 kohta). Koska tilakohtaisten viitemäärien ilmoittaminen asianomaisille tuottajille on toimenpide, jonka kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat toteuttaneet pannessaan täytäntöön maidon lisämaksua koskevia yhteisön säännöksiä, tämä ilmoittaminen on toteutettava noudattaen asianmukaisen julkistamisen asettamia vaatimuksia.
- 84 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä on kuitenkin todettu, ettei oikeusvarmuuden periaate edellytä mitään erityistä julkistamistapaa, kuten esimerkiksi näiden toimenpiteiden julkaisemista kyseisen jäsenvaltion virallisessa lehdessä, niiden ilmoittamista tiedotteissa tai niistä tiedottamista erikseen kullekin tuottajalle (ks. vastaavasti em. asia Mulligan ym., tuomion 51 kohta).
- 85 Se, miksi yhteisön oikeuden yleisiin oikeusperiaatteisiin kuuluva oikeusvarmuuden periaate edellyttää niiden toimenpiteiden asianmukaista julkistamista, jotka jäsenvaltiot toteuttavat yhteisön oikeudessa asetettujen velvoitteidensa täytäntöönpanemiseksi, johtuu siitä, että on ehdottomasti varmistettava asianomaisten oikeussubjektien saavan tiedon heillä yhteisön oikeuden tietyllä alalla olevien oikeuksien ja velvollisuuksien laajuudesta (em. asia Mulligan ym., tuomion 52 kohta).
- 86 Tästä seuraa, että asianmukaisen julkistamistavan on oltava sellainen, että luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joita asia koskee, saavat tiedon tilakohtaisesta viitemäärästään. Näin ollen ei ole poissuljettua, että tilakohtaisista viitemääristä ilmoittaminen julkaisemalla ne pääasiassa kyseessä olevanlaisissa tiedotteissa voi täyttää tämän edellytyksen, kun otetaan huomioon myös se Italian hallituksen vahvistama seikka, että mainitut tiedotteet oli julkaistu Gazzetta ufficiale della Repubblica italianassa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin edellä esitettyjen päätelmien ja sen tiedossa olevien tosiseikkojen perusteella arvioida, onko tilanne näin pääasiassa.

- 87 Edellä esitetyillä perusteilla kolmanteen, neljänteen ja viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksia N:o 3950/92 ja N:o 536/93 on tulkittava siten, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on ilmoitettava asianomaisille tuottajille tilakohtaisten viitemäärien alkuperäisestä myöntämisestä ja mainittujen kiintiöiden kaikista myöhemmistä muutoksista.

Oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen edellyttää, että tämän ilmoituksen on oltava sellainen, että luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joita asia koskee, saavat kaikki tiedot heille alun perin myönnettyistä tilakohtaisista viitemääristä tai niiden myöhemmistä muutoksista. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on sen tiedossa olevien tosiseikkojen perusteella määrittää, onko pääasian tilanne tällainen.

Kuudes ja seitsemäs ennakkoratkaisukysymys

- 88 Kuudennella ja seitsemännellä ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko asetuksia N:o 3950/92 ja N:o 536/93 tai tiettyjä niiden säännöksiä tulkittava niin, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrittää tuottajaryhmät, joille jaetaan ensisijaisesti uudelleen käyttämättä jääneet viitemäärät, ja erityisesti, ovatko vuoristoalueet ensisijaisia niin sanottuihin epäsuotuisiin alueisiin nähden.
- 89 Komissio on esittänyt epäilyksiä siitä, voidaanko myöskään näitä ennakkoratkaisukysymyksiä ottaa tutkittaviksi, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei selvitä, miten ne liittyvät pääasiaa koskeviin oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin ja miksi vastaus kyseisiin kysymyksiin on merkittävä siinä vireillä olevan oikeudenkäynnin ratkaisemiseksi.

- 90 Tältä osin on muistutettava, että tämän tuomion 72 ja 73 kohdassa esiin tuodun oikeuskäytännön mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen muun muassa, jos ensiksi mainitulla ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin. Sen vaatimuksen tarkoituksena, jonka mukaan ennakkoratkaisupyynnössä on annettava riittävä kuvaus pääasian oikeudenkäyntiä koskevista oikeudellisista seikoista ja tosiseikoista, on nimittäin ensinnäkin antaa yhteisöjen tuomioistuimelle mahdollisuus tulkita yhteisön oikeutta siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, ja toisaalta antaa jäsenvaltioiden hallituksille ja muille, joita asia koskee, mahdollisuus esittää huomautuksia yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti.
- 91 Nyt esillä olevassa asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole kuitenkaan esittänyt mitään seikkoja, joiden avulla voitaisiin ymmärtää kuudenteen ja seitsemänteen kysymykseen liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat. Toistettuaan yhdenmukaisesti jokaisessa asiassa esitettyjen ennakkoratkaisupyyntöjen perustelut, kyseinen tuomioistuin on niissä neljässä asiassa, joita nämä ennakkoratkaisukysymykset koskevat, ainoastaan lisännyt, että kaikkien niiden kysymysten joukosta, joita pääasian kantajat olivat ehdottaneet yhteisöjen tuomioistuimelle esitettäväksi, kansallinen tuomioistuin oli katsonut hyödylliseksi esittää kyseiset kaksi kysymystä.
- 92 Näin ollen on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole esittänyt niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta näihin kysymyksiin voitaisiin antaa hyödyllinen vastaus.
- 93 Tämän vuoksi kuudes ja seitsemäs ennakkoratkaisukysymys on jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 94 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian ja Kreikan hallituksille ja neuvostolle sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Tribunale amministrativo regionale del Lazio 6.7.2000 tekemillään päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

- 1) Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 1 ja 4 artiklaa sekä maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 3 ja 4 artiklaa on tulkittava siten, että niiden vastaista ei ole se, että jäsenvaltio korjaa tarkastusten jälkeen kullekin tuottajalle myönnetyt

tilakohtaiset viitemäärät ja laskee tämän vuoksi uudestaan maksettavat lisämaksut sen jälkeen, kun käyttämättä jääneet viitemäärät on jaettu uudelleen ja kyseiseltä maidon markkinointivuodelta perittävät lisämaksut ovat erääntyneet maksettaviksi.

- 2) Asetuksia N:o 3950/92 ja N:o 536/93 on tulkittava siten, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on ilmoitettava asianomaisille tuottajille tilakohtaisten viitemäärien alkuperäisestä myöntämisestä ja mainittujen kiintiöiden kaikista myöhemmistä muutoksista.

Oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen edellyttää, että tämän ilmoituksen on oltava sellainen, että luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joita asia koskee, saavat kaikki tiedot heille alun perin myönnettyistä tilakohtaisista viitemääristä tai niiden myöhemmistä muutoksista. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on sen tiedossa olevien tosiseikkojen perusteella määrittää, onko pääasian tilanne tällainen.

Skouris

Gulmann

Puissochet

Macken

Colneric

Julistettiin Luxemburgissa 25 päivänä maaliskuuta 2004.

R. Grass

kirjaaja

V. Skouris

presidentti